Србобран излази:
СРЕДОМ и СУБОТОМ
Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничство (грчка улица у кући број 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цене
на три месеца 2 ф 5 , на по год. 5 ф., на год. 10 ф. а. вр.
Огласи: маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новч. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

1473

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У СУБОТУ 5. ЮНИЯ 1865. БРОЙ 45.

Предплата на овай лист прима се и от првог тек. м. и стає до конца септембра 3 фор. 35 нов. Кои нам шта дугую, нека нам изволе што пре дуг послати.

Ур. »Србобрана.«

По одласку своме из *Будима* изволело є Н. Величество цар на намѣстника Угарске грофа *Палфию* слѣдеће ручно писмо управити:

„Любезни гроф *Палфи!* За време мога овде бавленя учинѣне примѣтбе о явном поредку даю ми уверенѣ, да ви поверено вам званиє мога намѣстничства у овой земльи марльиво и смотрено обавляте. Мило ми є дакле, да вам за то моє подпуно задовольство и признателност изявити могу.

У Будиму 9. юния 1865.

Франц Іосиф с. р.

Шта нам валя радити у очи сабора троєдне кралѣвине.

Не може се одрећи, да се наступаюћи хрватско-славонски сабор, кои ће се по в. решеню царском од 15. (27) мая т. г дана 5. (17) юлия отворити, нас Србаля ништа не тиче, кои и у едной и у другой кралѣвини под круном св. Стевана живимо, ер нас се тицати мора и тиче се богме те како; ових у троєдиной кралѣвини зато, што им є судбина ньиова тесно са Хрватском скончана; ер Хрвати и Србльи кад су се у предѣлима овима настанили, живили су у заедничкой слободи, главна ова два племена не само да су имали своє старешине жупане, већ и войводе властите. —

А Србаля у Угарской треба да се тиче као Србаля и Славена. Негледаймо браћо како се кои крсти, већ какве є крви и како слови, а пословица наша каже, „брат нам треба да буде сваки мио, ма кое му драго вѣре он био“. Чувство ово узаймне любави братинске лепо се показало при дочеку г. епископа ђаковарскога Штросмаера, код послѣдњега путованя његовога по Срему и у Србию ради миропомаваня, да є сваком Славенину од радости срце запграло.

И зато треба да нас се тиче, што из брошуре барона Етвеша видимо, како он народности у Угарской арондує, и само им *индивидуалну* слободу дає, а о земльишту и србской войводовини, без кое Срби никако бити не могу, ако хоћеду као народ да се развию, — и коя, ако є и укинута, и пак у срцама Срба и данас живи, неће ни да знаде.

А и зато треба да нас наступаюћи хрватско-славонски сабор интересує, што є Његово Величество благоизволило, године 1862 одбору сремске жупание казати: „да ће се войводовина србска само уставним путем узпоставити“ а то є пут као што већ сваки Србльин знаде, хрватско-славонски, и угарски опет сабор, па треба да знамо, я барем као за извѣстно тако држим, да ће се приликом овом са другим осталим представкама, не само о изборном реду, већ и о узпостави србске войводовине од стране владе представка сабору хрватско-славонскоме поднети, а биће ту питаня и о садруженю Далмациє, гди толика браћа наша едне крви, вѣре и єзика живе, а вѣћаће се ту ямачно: „ићи или не ићи у државни савет,“ што нас опет треба да интересує као браћу Славене є оне стране Литаве, премда нас као Срблѣ, кои смо под туторство туђе амо под Хрватско, тамо под мађарско метнути, о томе не питаю, ал ипак ако ћемо искрено рећи, морамо казати, да ми Србльи већу гаранцию у погледу народности наше у државни савет полажемо, него у угарски сабор Примера ради навешћу само нашу войничку крайну, коя од две стотине и више година и у судбеной и у административной струци истина немачким се єзиком служи, — ал зато є опет масу нашега народа, и народност нашу сачувала, а погледаймо Бачку и Банат, како су туђим елементом разрешетани, да и саме кр. и слободне вароши у Хрватской и Славонии а и по већа трговишта, гди є тай, као што га є усопши позор називао, хрватско-угарски устав обстояо, тако су туђим елементом поплавлѣне, да данас Осек главну варош Славоние, називаю Frankfurt an der Drave.

Войничка ће Крапна имати на сабор овай хрватско-славонски послати 54 посланика, али то само из хрватски и славонски 10 регементи, — а войничке крапне петроварадинске тамо нема, — ми незнамо а нећемо ни испитивати шта є в. владу на ово побудило, да при решаваню државоправни питаня, камо и питанѣ о узпостави войводовине србске спада, ние и наша войничка петроварадинска крапна позвана можда зато, што ће ова на войводовину србску позние спадати, — те док се то питанѣ уставним путем не реши, ова є задржана, in statu quo.

Остали пак Србльи у троєдной кралѣвини, коима є право гласа и столица на предстоєћем сабору подѣлѣно треба да избираю за посланике онакове мужеве, кои подпуно поверенѣ ньиово уживаю, ми нећемо никоме казати, кога да изберу, нити ћемо икою особу по имениє препоручивати, као што су то прошлога године 1861 сабора хрватскога, а и о србском св. илинском сабору године 1864 неке покойне хрватске и србске новине народу наговешћивале, те тако цео народ под своє туторство мећале — а нећемо овом приликом никога ни кудити, ал мислим ако о овоме моє индивидуално мнѣниє обелоданим, какве мужеве треба на сабор сваки да избирамо, да ми то нико замерити неће, с' тим іош манѣ, што смо имали прилику од пре негди разумѣти, да є опет из познатог єднога гнѣзда тица излетила, те по Срему, да є за посланика на предстоєћи сабор хрватско-славонски изберу, агитирала. —

Ми треба єданпут за увек да се оканемо люди из други кралѣвина, и люди кои су из троєдне кралѣвине са свим емигрирали, треба да се манемо люди кои іош у свѣту и са свѣтом живили нису, и кои су тек юче из школе изишли, па већ држе да су сву Солонову и Ликургову мудрост поцрпили да законодавци бити могу, овде се млого и млого иште и изкуства и зрелости.

Треба за свагда да се оканемо люди, кои нам при избору брда и долине „обећаваю“ а овамо ништа друго не гледе већ за себе и трбув свой, или ташту славу само задобити, да им се ликови у фигурицама по народу разносе, а кад човек рад и посо саборисаня ньиовога на теразие метне, види да за народ ништа нису израдили, да шта више и оно, што би добро бити могло, претераном опозициом своіом доста пута покваре.

Зато велим избираймо мужеве, кои су од колевке па све до мотмке што по веле с' нама заєдно живили, и чрез цело ово време сва и добра и зла с народом делили, нити су га икада у невольи оставляли. Кои знаду шта, и гди народ тишти? шта є за народ добро, шта ли убитачно? Кои умею неволю од народа одклонити, а желѣ народа сабору и влади мудро представити, да би се тако єданпут грдне народа ране ако не са свим излечити, а оно барем видати почеле. — Ми Србльи млого и млого іош погреба имамо, и при свой нашой храбрости и верности за цара и отечество, при свем нашем пожртвованю за свако народнѣ добро, и благо, пали смо браћо, пали дубоко, тако да кад у дубльину ту загледамо, чисто нас оће несвестица да подузме, те зато нас сваки дан манѣ и манѣ бива.

Не бираймо люде, кои кад су међу Србадиом а они кажу да су Србльи, а како међ туђине дођу а они су онда туђини, те болѣ парлираю туђим єзиком него сам туђинац, и или немаю, или неће да имаю срца бившег посланика далматинскога у державноме савету Любише, да кою србски проговоре, да и инонародници чую благогласие србскога єзика — а о србству неће онде ништа да знаду, гди би баш требало да народност свою србску највећма развию. —

Немоймо се кое чим празним обећаньма дати заводити, и кое каквим напойницама и частима дати заслепљивати, та стидно є за правог свакога Србльина паразитом и туђим чанколизом бити.

Нетреба да гледимо на службе, звания или богатство, єл латин каже „et sub paleo sordido saepe latet scientia“ а то ће толико рећи као што є прошлог србскога сабора г. светоандрейски посланик Чарноєвић добро рекао, „да и под дороцем млого пут више поштеня є видио, него у свили и кадифи“, негледаймо дакле при избору посланика, ко є и шта є, веће какав є?

Не треба да допустимо да се из скупштина жупански посланици избираю, та ми вичемо на октроисанѣ а овамо таким начином, сами другима октроишемо, — єл тим путем може се десити, да сами сродници или кои єдан на спрам другога у разним конексиама стое, и коима ни благо народа ни народност ни наиманѣ на срцу не лежи, на сабор будну изабрани, — по бираймо посланике за сабор настоєћи, као што нам є то право напутком од 24. мая 1865 по рим. и подѣлѣно по срезови, или по градови и обштинама, и не упуштаймо то право за сад ни под кои начин из руку.

Посланику на сабор напутке давати, то є стара подрпана альина, коя данашнѣм веку и времену ни наиманѣ не личи, та доста є ако сваки кои се изабрати жели, свой програм изваже, а избирачи нека сами пресуде и нека бираю, а напутке давати, то колико є за посланика неугодно, толико и избирачима на чест не служи, єл или изабраног посланика не познаю, или немаю пунога повереня у њему, — и то обичаваю чинити они коима ние за руком испало, да ньиовог човека за посланика протураю; та треба свуда да међ нама єдно политично начело влада, треба да као што Мађари своє људе познаю па свакога на своє место поставити знаду, тако и ми да познаємо, пак ако є за нас и с нашим се начелом слаже да га бирамо, — ал ево туге, ми непознаємо, или барем нећемо да познаємо люде, из обльижне кое вароши или места или из другога кога среза, а камоли да познамо люде из целе єдне жупание у коіой стануємо, те зато и долазимо свуда неприправни, а чим смо неприправни онда нам и сав рад неизправно иде. —

Ако є когод у жупанской скупштини што год дуже, или више пута говорио, тай є већ велики оратор и човек научен, пак дай га амо на среду и на собор и негледа се єли добро и упутно за народ користно и из нутрашнѣг убеђеня или само пусте маште ради говорио, да му се име у новинама споминѣ, та зна се добро колико вреди ефимерна фала, да ова само за єдан саат трає.

Будимо браћо Србльи предосторожни, отресимо се єданпут летаргие па бираймо за посланика између врстни найврстниег, найватрениег родолюба, и искреног народности и войводовине наше приятеля. — ако хоћемо да с данашньим духом времена єдним кораком корачамо, єл другчие ћемо изостати за другима.

У Вуковару 1 юния 1865. П. І.

Упутство.

за извршенѣ изборног реда, ирописаног краль. одписом од 24 мая 1865 за доидући сабор кралѣвине Далмациє, Хрватске и Славониє.

(Свршетак.)

Предсѣдника и белѣжника за депутацию изборну има именовати дотична депутация средоточ.; оба пак присѣдника има сам предсѣдник депутациє изборне, имаюћ колико могуће обзир на желѣ изборне скупштине, на дан избора и прие, него ће се започети избор, одабрати између бирача, кои су дошли у скупштину.

Бирачи, кои депутации изборной приделѣни буду као присѣдници, имаю право одвѣта при избору.

§. 9. Члановима изборне кое депутациє може се с обзиром на мѣстна размѣря котара изборнога, као и уваживши околности времена, повѣрити управлянѣ и надзиранѣ од више избора.

§. 10. У подручю жупания, осим обштина, наведени у § 3. изборнога реда, биће за биранѣ изборника, прописано у § 6. сл. а) изборнога реда, свака обштина или сва судчия (кнежия) посебан одсѣк изборни.

Ово биранѣ има се за сваку обштину или судчию обавити у њой.

За бираня ова има предсѣдник изборне депутациє, именован по депутаци средоточ. паредити дан, падаюћи у рок за то установлѣн (§. 13.), и по §. 6. сл. а) изборнога реда, саслушавши желѣ

дотичних обштина, одредити брой изборника, кои се у свакой одштини имаю изабрати.

§. 11. Оне само обштине, кое су у §. 3. изборнога реда наведене поименце, и оне, кое су после тога, на темелю поменутога §, кралѣвском резолуцином међу те обштине уврштене, властне су имати на сабору посебно заступство, и с тога се само у тих обштина имаю бирати заступници посебни.

§. 12 Нико неможе извршивати изборно право у два или више изборних котара, било при бираню изборника, било при бираню заступника; а тако исто ни при бираню изборника и заступника еднога и истога котара изборнога, већ ако е ту изабран за изборника.

Тако исто особе оне, кое по §. 1. реда изборнога главом участвую у сабору, а и оне, кое су §§. 4 и 5. изборнога реда властне извршивати изборно свое право у корпорации коіой, изключене су од участия при сваком бираню изборника и заступника у земльи.

13 Дан, кога ће се започети биранѣ изборника, а тако и онай дан, кога ће се исто имати довршити, установлює дотична депутация средточна.

§. 14 Дотичне депутациє средоточне имаю именовати сходни депутация и по исти настояти о том, да се за доба пре, него ће се започети биранѣ заступника, за сваки онай изборни котар ньиова подручя, у ком се има бирати заступник, састави точан именик свию они особа, кое у градови и обштинама, наведени у §. 3. изборнога реда, осим града Сеня (§. 1.), по § 7. реда изборнога, а у остали изборни котари жупаниски по §. 6 сл. а) изборнога реда имаю право изабрати заступнике и да именик тай у вѣћници или у обштинской кући барем три дана прие, него ће се бирати заступници, изложен буде, да га разгледати може сваки, кои оће.

При бираню заступника имаю право одвѣта само они, коих су имена садржана у именику изборнога котара.

Тога ради треба да се на дан избора именик овай налази на столу изборне депутациє, да іой служи при контролираню, кои су бирачи дошли, кои ли нису.

§. 15. Ако ко мисли, да су га у таком именику неправедно мимошли и изпустили, властан е, на дан избора, принесав свѣдочанства своя, пред изборном депутацином потражити изборно свое право.

Депутация изборна изриче пресуду о том іош у истой сѣдници, и то без призива и без одрочбе.

Ако пресуда изборне депутациє буде рекламанту повольна, има се исти одмах уврстити у именик; услѣд чега бити ће онай час властан участвовати у избору, можда іош необавлѣну.

§. 16. Ако се приликом бираня изборника или заступника, подигне кои бирач пре или после коег одвѣтованя, и стане тврдити, да коя особа, находећа се у скупштини изборной, по постоећем изборном реду нема права одвѣта: изрећи ће о том пресуду такођер у истой іош сѣдници изборна депутация, и то без призива и без одрочбе.

Ако пресуда буде тужителю повольна, има се онай, против кога е пресуда та изречена, одма избрисати из именика бирача, а одвѣт његов нема се уважити при ниедном одвѣтованю котара изборнога

§. 17. Дотичне средоточ. депутациє установлюю дан, кога се у сваком изборном котару ньиова подручя имаду бирати заступници.

§. 18. Биранѣ како изборника, тако заступника, има се у прописану месту изборном (§§ 6., 7. и 10.), на установлѣн дан и у установлѣном сату, и то свагда, колико могуће, рано прие подне, без обзира на брой сакупљени бирача, започети и непрекидно наставити, док небуде обавлѣно

Биранѣ има се, ако е икако могуће, свршити у едан дан, и само у случаю особита разлога може се одгодити на сутрадан.

§. 19. Уздржаванѣ мира и реда при скупштинама изборним спада међу права и дужности председника депутациє изборне.

§. 20. При бираню како изборника тако и заступника одлучує абсолутна већина гласова.

Ако ниедан од кандидата недобие за се абсолутне већине гласова има се између оне двоице кандидата, кои су задобили били найвише гласова учинити биранѣ тешнѣ

§. 21. Председник изборне депутациє има се бринути за то, да се при сваком одвѣтованю точно констатує како брой одвѣтуюћи, тако и брой одвѣта, дати за коега кандидата и проти нѣму.

Броєве, овако констатоване, има при сваком одвѣтованю белѣжник записати, а председници изборне депутациє имаду их контролирати.

§. 22. При бираню како изборника тако и заступника даю се одвѣти онако, како е обичай; него допушта се при том узклик (акламация) само онда, када се узклику опире такога странка бирача, коя е очевидно у маньини.

§. 23. О изборници, изабрани у свакой обштини или судчии кое жупание, има дотична изборна депутация саставити попис у два примерка, од кои се саобштити има едан депутации средоточ. а други председнику оне депутациє, коя треба да састави горе у §. 14. поменути именик свию особа, кое у изборном котару имаду право бирати заступнике.

Депутация средоточ. има именике изборничке, кои іой дођу, просудити, и ако против ньи ненађе знатна преговора, сложити их по котарима изборним и справити.

§. 24. О сваком избору коега заступника има се у два примерка сачинити написник изборни, кои ће подписати председник и белѣжник изборне скупштине, а у жупанияма и по градовима свиколики чланови изборне депутациє.

Едан примерак изборног написника има се одма по обавлѣном избору изручити изабраном заступнику, да му буде вѣродаинца на сабору; други пак примерак има се одмах предати средоточ. депутации; а и у граду Сеню, као и од корпорациях, наведених у §§. 4. и 5. изборнога реда, без одвлаке поднети бану.

§. 25 Написник изборни има, осим ознаке места и дана, где и када се е избор обавио, садржавати брой бирача кои су били присутни, затим име изабраног заступника, у напредку брой одвѣта, коима е избор био обавлѣн.

Ако е избор био рѣшен узкликом (акламацином), има се у написнику изборном навести брой оних гласова, кои су се избору томе опирали; или, ако опираня ние било, има се то изреком напоменути у написнику изборном.

§. 26. Средоточ. депутациє имаду имена заступника, изабрани у ньиовом подручию, приклонив написнике изборне, доставити одма бану.

Остала писма, коя се односе на изборе, обавлѣне у ньиову подручю, и кое им изборне депутациє доставити имаду одма по доверженом избори, имаду средоточ. депутациє, како треба, у ред ставити и аркиви дотичне жупаниске или градске власти предати на сахрану, одкуда се у свако доба заискати могу за потребу виших власти или сабора.

Дато из кралѣвске далм хрв-славонске дворске канцеларие.

У Бечу дне 25. мая.

Иван Мажуранић с. р.

Франьо Жигровић Прешочки с. р.

По превишой заповѣди Н. посвећенога цесарскога и кралѣвско-апостолскога Величества.

Стиепан Вочинчић.

Царевински савет.

Посланички дом.

Седница 75 од 9 юния.

Председник витез *Хаснер* отвори сѣдницу после 10 сати.

На министарской клупи. *Шмерлинг*, *Пленер*, *Бургер*, *Хаин*, *Калхберг*, министриялни савѣтник *Гоби*, *Деирешис*, доцниє *Мечери*.

Министарство финансие явля, да се код прорачуна државног за годину 1866 у приманѣ 70,000 фор. од продати државни добара, односно добра Алтсател-Храдек, накнадно ставити може.

(Упућує се финансиалном одбору)

Посл. *Менде* и 34. садруга интерпелираю министарство трговине у смотреню тарифе при желѣзницама.

Затим се настави *расправа о проєкту закона да се друштву Лойда за одправлянѣ поште на мору накнада даде.*

Посл. *Церни* говори против предлога одборски, и доказує, да би се друштву Лойда субвенциом толико помогло, да свою пловидбу одма необустави.

Посл. *Манде* говори за предлог одборске већине и наводи правичне основе, ради коих треба да се друштву Лойда субвенция даде, ербо ово служи Аустрии за чест.

Посл. *Садил* изясньує се против предлога одборски, и вели да неможе да поня, како се едан завод држати може, кои Аустриской трговини више смета, нежели што е увапрећує.

Посл. *Конти* говори против предлога одборске маньине, и доказує, да 2 милиона форинти кои е већина одбора предложила, нису довольни, да друштво Лойда за услуге код оправляня поште на мору достойно награде.

Посл. *Хагенауер* такођер е за предлог одборске већине, и доказує, да се овде неради о уговору, него о награди за услуге, а не као што неки мисле и о подпори.

Посл. *Скене* (известитель маньине) побия разлоге предговорника, и правда предлог ове, да е субвенция од 1.800,000 фор. довольна, да друштво пловитбу прекинути немора, док влада средства ненађе, да се тако рећи слободно море и слободной пловитби оставити може, у чему га и пос. *Церни* подпомаже.

Председник изявлює, да е главна дебата свршена.

Марине министер *Бургер* разлаже, да су се последнѣ две године млога друштва за средиземно и сѣверно м ре, као и атлански оцеан приявила, но свако е искало субвенцию. Едно друштво приявило се прошле две године, али е и то тражило, да га држава подпомогне. Пре краткога времени искао е едан бродарник дозволенѣ, да може едно паробродско друштво са капиталом од 10 милиона основати.

Одузиманѣм субвенциє Лойду уништава се идеа аустриског паробродства на нашим обалама, и прекида се свеза аустриске обале са Истоком, а док бидруги помо ски народи напредовали, ми би далеко изостати морали. На мору нестало би аустриског орла, ер ми само чрез друштво Лойда можемо неки уплив на Исток обдржати.

Известитель посл. др. *Милорад* препоручує предлог одбора.

Председник предлаже, да се сѣдница прекине (Прима се) и заказує другу за сутра.

76. сѣдница од 10 юния.

Председник отвори после 10 сати сѣдницу.

На министарской клупи: *Шмерлинг*, *Пленер*, *Бургер*. *Калхберг* министерияльни саветници *Годи* и *Деирешис*.

По саобштеню поднесака настави се специална дебата *о закону, да се друштву Лойда за одправлянѣ поште на мору накнада даде.*

Наслов закона прими се без дебате.

Чл. I. у ком се у обште начела о накнади за одправлянѣ поште на мору опредѣлюю прими се едногласно, пошто е предлог посл. *Садила*, да се известие одбора овоме ради набавляня неки доказа поврати, одбачен.

Чл. II. гласи; „Паробродском друштву аустриског Лойда има се од стране државе милярина по поштанским линияма опредѣлити, и то при брзом пловеню за сваку милю 4 ф. 20 н. а при обичном 2 ф 50 н а. в.

„Код поспѣшног времена рачуна се у брзу пловитбу 10, а у обичну 8. миля.

„Милярина ова несме преко године више од 2 мили на фор. износити.“

Предлог одборске маньине гласи: „Годишня накнада, коя се паробродском друштву Лойда за пловитбу законом прописану дата има, несме више од 1.800,000 ф. износити.“

Известитель др. *Малфелд* брани предлоге одбора, и доказує, да е предлог маньине неоснован.

Посл. *Скене* (известитель маньине) брани предлоге ове, против коих посл. *Бресил* говори, доказуюћи из рачуна друштва, да се овоме накнада од 2 милиона дати мора, у чему га и посл. *Шиндлер* подпомаже.

Чл. II. Прими се по предлогу одбора, а предлог маньине одбаци се знатном већином гласова.

Чл. III. О ослобођеню бродова са поштанским пакетима од пристойба консуларни, и о ослобођеню тисканица за потребу друштва од царине прими се без дебате.

Чл. IV. узме се у претрес. О првой части овога „уговор између ц. кр. државне управе и паробродског друштва аустриског Лойда у смотреню одправляня поште на мору има се за време од 1. януара 1865 до конца децембра 1871. склопити,“ породи се дебата.

Посл. *Церне* е против овога и предлаже, да се уговор само до конца децембра заключи с овим додатком „по истеченю овога времена има се одправлянѣ поште на мору путем конкуренциє издати.“

Известитель Др. *Милфелд* против тога е да се време уговору прекрати, ер неможе узети, да ће после 4. године толико друштва бити, да би одправлянѣ поште на мору извршивати могли.

Марине министар *Бургер* говори такођер против предлога посл. Церне, кои при гласаню са знатном већином одбаци се.

Друго оделенѣ чл. IV. у ком се обвезаня уговорена ставити имаю, прими се без дебате.

Тако исто чл. V. у ком се опредѣлює, како се ово извршити има, прими се без дебате, и на предлог известителя буде овай закон при трећем читаню са свим усвоен.

Посл. *Ташек* предлаже у име одбора, да се 300 фор. у прорачун год. 1865 у име кирие за станиште господског дома уврсте.

Ово се прими и сѣдница се заключи.

Нови Сад 4. юния.

Из *Беча* нам се явља, да е г. генерал *Филиповић* као што се чуе, сбог многих заслуга своих за наследника г *Мамуле* одређ н. Као што е познато, губернатор далматински скоро ће славити педесетогодишњицу своє явне службе, и после тога ступа у приватан живот. На другом мѣсту за кандидата стои г. генерал *Петровић*.

ДОПИСИ.

○ У **Бечу** 1. юния.

У држаной юче под личним предсѣдничством Н. Вел. министриялной конференции претресана су найвише унутрашня питаня, а особито угарско и хрватско. Нема више сумнѣ, да се од части на промену системе не смера, а и само се по себи разуме, да ће при помени системе и промена у знатним особама наступити. Ово последнѣ тек е условна околност, о коіой се или врло мало, или тек мимогредно у ючераньом министарском савету горорило.

Ако е и извѣстно да су у Угарской од последнѣ посѣте царске разне странке умукнуле, и да су се све сложиле, то се ипак у овом далеко отишло. Истина неможе се одрећи, да се оне сближиле нису. али іошт има тамо народне или адресовачке одлукашке или напоследку старо-консервативне странке. У програму поједини странака основне идее нису се ни у чем променуле, само су у форми нешто омекшале и постале поверителние. Кад се сабор сазове, то ће дебате све постоеће противности расчистити.

Старо-консервативци особито вешто понашаю се. Међу њима има од найзнатнии породица у земльи, зреле интелигенциє и прави изучени дипломата. Они врло добро свой положай сваћаю, они знаду да се у Угарской и на породично име много полаже, и да се сяйношћу заслепљива; — іошт болѣ познато им е, да они єдну малу али моћну странку при самом двору имаю, коя им свуда, гди год треба пут прокрчує. Код овакови околности ние се ни мало чудити, да они сва могућа средства употребляваю, да се меродавной народной, т. е Деаковой странки приближе. Чини се, као да се у овом погледу и фузия учинити смѣра, али се види, да зато нису найболя средства изабрали. Народна се стравка овоме досетила и уверивши се куд ови смераю, постала е смотреня — Деаков чланак кои е о ускрсу у „Напло-у" написао, дао им е за то повода. Главни уредник органа староконсервативаца „Дебате" отишао е у Пешту, да се с Деаком споразуме. али овай, увек слободан и отворен, изясни се истина само приватно, али уедно и искрено Ово е „дебата" знала на свою корист употребити, и зато е изишла на свет с она три позната тако названа програмна чланка, коима е онай дивни додатак придела : народна и староконсервативна странка сложила се! Наравно да е Деак кроз ово код свое странке у подозренѣ пао, и да се с овим нешто и компромитовао. Но из овог то е слѣдовало, да су се од реченога главнога уредника, кад е приликом бавленя царевог у Пешту дошао, примѣтно отуђивали; — њему се доста ясно примѣтити дало, да су и сами они, кои су га опуномоћили, сваки явни састанак с њиме избегавали; и друге неке околности на ово су их приморале, а то е стара мађарска предрасуда, да себи и своіой ствари не шкоде; — већ и с овим е сяйност њиновог органа доста потавнила.

Ово успоређенѣ странака чини се као да е довольно, да се ситуациє ясние сватити могу.

У одношаима хрватским велика е неизвестност. Видимо, да ће се избори предузети, али нема іошт банског расписа. Напротив видимо, да ће е изборима управляти жупаниске средоточне комисие, коє нам се баш са свим уставно несвиди. Изборни закон од год. 1848 примитиван е и недопунѣн, кои се само из неколико параграфа састои. Сабор од год. 1861 предложио е нов изборни ред, али овай ние ни до дебате доспео; и тада е између прочег предложено, да се средоточне комисие установе; почем дакле и найскория банска конференциа средоточне комисие препоручує, то се мисли, да се на основу непосредни упутствия овим мерама прибећи морало.

С. М. — Из **Фрушке горе** 27 мая (закашнѣно).

Чуући да е свети *патриярх* изволѣо предузети онай пут, коим ће моћи се єдном до коначног *рѣшеня црквенонародних дѣла* доћи, коє е и народ и свештенство жельно очекує, молимо се Богу, да би он сад ил никад светом патриярху у помоћи био побѣдити непријателѣ цркве наше, уништити оне пуне саблазни желѣ коима намѣрише нѣки претерани либералци цркву христову, а с њоме и служителѣ нѣног олтара до црне землѣ понизити, давши народу сву скоро „власт" управе црквене, коя га тако заслѣпи, да никако увидити неможе, да би га та, кад би се по несрећи њиной на дотичном мѣсту признала, не путу спасения, него путу собствене пропасти одвела.

Камо срећа, ко би се већма радовао, него сами ми, да е наш народ дозрео, свѣстно управляти своіом црквом, а бога ми и сам собом, но мора се он іош руководити, мора се нѣму іош казивати, шта му радити валя, коє он и сам признати мора. Нема ни єдног народа, кои би био поштении од народа србског, али истину морамо казати, ни пуниег „страсти", коих се дотле опростити неће, докле год совршено морално изображен непостане. Он засад стои єдном ногом іош у прошлим старим вѣковима а другом у деветнайстом вѣку у погледу свога „црквеноморалног" изображен; а има ли већега зла, него кад е ум човѣчии на двое подѣлѣн. Има ли већега зла, него кад е човѣк надрњига, зна нѣшто читати, али сам незна шта чита. Имали већега зла за адвоката, него кад хоће да адвоцира, а незна параграфе. Има ли већега зла за болестника, него кад найми лѣкара, кои хоће да лечи а болести не познае. Имали већег зла за надрњигу, него кад зна прочитати еванѣелие, а не разуме га, пак добие неку фиксу идею о божанству, и постане най већи скоро безбожник. Примѣрима свим сходно, изгледа данас народ србски у погледу на „црквеноморално" изображенѣ своє. Ели дакле овай приятель свога народа, кои му у оваком положаю ключеве цркве уручи?

Почем е већ довольно досад писано у погледу новог уређеня свештеничког, то ћу овдѣ од истог разлагаря престати, а ко се жели о истини ових моих разлога увѣрити, и ако ко мисли, да су то само потвараня, нека сваки добро прочита заключке саборске о „уређеню свештенства у обште" пак ће уедно и то видити, да заиста наш народ незна шта ради, шилећи нѣким либералним лицама адресе, у коима им благодари на њином фино увиєном приятельству, благодари на будућой собственой пропасти.

Я сам имао срећу с єдним либералцем, али претераним, разговарати се о том уређеню, кои ми рече: „па зашто е ћутало свештеничко заступничество, кад сам я на сабору предлоге правио? — Я му на ово одговорим: „Паметнии мора свагда попустити" — а друго значи су они, да има фабрика, коя прави рцвене оловке. — Из осталог разговора примѣтио сам и то, да е и зато свештеничко уређенѣ трудно се осакатити, што мисли тим лакше доћи опет до скорашнѣг изванредног сабора, єр ми рече: „ако вам е неправо. иштите кроз годину дана опет сабор, пак ћемо поправити што ние добро". — Нее дакле доста трпило ядно свештенство, него сад да буде іош и ћуприя скорашнѣг сабора. Много има либералаца голотинѣ, сиротинѣ, и без посла, те би барем чешћим саборисанѣм свагда до годишнѣг ужитка доћи могли. А да ли е то цѣл народни фондова? —

Наши родолюбци држећи, да су само онда прави родолюби а да ће се само онда прославити, кад се буду последньой класи народа увлачили, презирући свештенство, чиновничество и осталу научну класу, те тако се на сабору трудише и радише само о „автономии" обштинской, па макар се она и из самих незналица састаяла. И да би се автономия та у єдной обштини одржати могла, за любав нѣну начинише свештеника нѣком машином, коя се само по вольи обштинской управляти мора, єр е обština прави, плаћа и сву осталу снагу дае. И почем е цѣло србство єдна обština, то са цѣлим вишим и нижим клиром поступаше на найнедостойнии начин. Сачувай Боже, да се њихове желѣ испуне; єр у деветнайстом вѣку испунило би се оно прорицанѣ; „први биће ду последњи, а последњи први". —

Кад видимо, да рођена браћа наша овако мисле, овако говоре и раде, онда упримо очи сви, кои напредак цркве любимо, у поглавара наше цркве и подпомажимо га у спасоносним нѣговим намѣрама.

Шид 31. Маій.

Данас смо овде опет имали єдан найсветчании и найрадостнии дочек. Пресветли наш г. Велики Жупан г. *Светозар* плем. *Кушевић* од Блацко, чинећи свою визитацию кроз нашу жупанию, дође праћен од дотичне гг. Судаца и Юрасора, као и мѣстни поглаварства и коняника, и у место ово наше у подне, гди га покрай звоненя звона и пуцняве топова многобройни овдашњи народ Свештенство наше и учительи, као и Господа Властелинства овдашнѣг, дочекаше! Посѣтио е Србску нашу и Грчко-Католичку цркву, и школу нашу од три разреда, гди су га дѣца наша школска са невини њини гласићи „живио" поздравили. Народ е свуд и у цркву, и у Школу за њим врвио; у сваки е разред школски изволио ићи, и по кою децу из некои школски предмета упитивао, и бивши не мало са успехом деце задоволян, неколико деце и новцем даривао е. Из Школе отишао е у варошку кућу, и ту прегледавши Архиву, поучно е народ к слоги, любави, пазеню и испуняваню царски и властни закона, и наредба. Но пре него што е и у цркву, и у школу, и у варошку кућу г. жупан ишао, поздравио га е на друму код свете наше цркве, наш ревностен Г. Прота Димитрие Марковић, прекрасном бесѣдом, у коіой између осталог явља радост народу, што у средини своіой види свой поное, заштиту и одбрану.

На поздраву овом найсрдачние одговорио е, и благодарио пресветли г. Жупан г. Проти, и народу на нѣговом лепом дочеку. До обѣда посѣтио е он кућу г. Светозара Шумановића и г. Проте. Одсѣо е у овдашньой кући трговачкой г. Петра Мауковића Коичка, кои га е и с найвећом радошћу дочекао и примио, и давши великолѣпан обѣд, великолѣпно и угостио. При обѣду том било е до 14 лица. Између здравица знатна е она вел. жупана *Србском и Хрвашском народу*. Послѣ обѣда, око 4 сата, опростивши се вел. жупан и похваливши Шид, да е између први Србски обština, оде далѣ изпраћен народним усклицима.

Угарска.

„Пест. Лойду" пишу из Беча, да е Н. Величество Акт о укиданю войнички судова у Угарской са собом у Будим понело, и овай тамо 8. о. м. подписало. Кр угарской дворской канцеларии наложено е найв. ручним писмом, од 8. юния т. г. да се сва судска дѣла, коя су указом од 5. новемб. а 1861. войничким судовима предана, из обзира променѣни околности редовним судовима са 1. юлиом т. г. поврате; преста злочиния и преступке пресуђива ће редовни судови по казненим законима кралѣвина, и само ће поступати у казненим дѣлима штампе по особеном упутству, коє ће се кр. курии с обзиром на постоећу штампарску уредбу од год. 1852. найвишим Рескриптом саобштити.

Овим горепоменутим найв. ручним писмом повраћа се кр. Угарском Намјестничеству сва закона дѣлателност, коя е поменутим указом од год. 1861. стѣснѣна била.

На станици желѣзнице скупио се око 11 сати ноћу многобройни народ да Н. В. при одлазку поздрави и испрати. Пролазећи кроз редове людства, изволело е Н. Величество тронутим гласом ове речи изговорити: „благодарим вам на срдачном дочеку. Остайте ми здрави, док се опет невратим." Н. Величество благодарило е и скупљеним магнатима, што су се потрудили, да га испрате, изговоривши по други пут ове речи „я ћу скорим опет доћи;" гроф Емил Дежефи одговори на то „Ми В. Величество свагда жельно и радостно очекуемо."

Троедна кралѣвина.

У Загребу, 10. юния. Ужасна и нечувена несрећа посѣтила е синоћ наш град Загреб. Приявлѣна продукция г. Ламбергера обавлѣна е око полак девет сати с вечера на тргу Єлачића бана с почетка врло сретно и лепо, али на концу тако несретно и трагично, да се іош сада право незна, колико има мртвих, колико ли смртно, колико ли манѣ ранѣних. Яук и „помагай" бияше последнѣ, што се е на Єлачићеву тргу іош доцкан у ноћи чути могло.

Несретни Ламбергер добио е жалибоже дозволу, да у очи своега наумлѣнога полазка из Загреба Загребчаном покаже, колико он из пиротехние разуме. Кад се е почело смркавати, запалио е найпре свой „мѣсец и сунце", а ово му сретно изпаде за руком, но за чудо, да му нитко нехтѣде аплаудирати, премда е на Єлачићеву тргу било найманѣ 4000 душа и то понайвише найодличних Загребчана, вальда већ од нѣке унутрашнѣ слутнѣ и природна страха пред оним, што се е за тим догодило.

Послѣ продукциє за „сунцем" одсвира войничка банда пред Карловом и народном каваном іош єдан тремблент, а на то опали Ламбергер свою фонтайнеу, коя е имала 70 стопа у вис препути. На први мах нехтѣде му право горити, он ю угаси, и спусти на землю, учверстих ю тобоже добро да му непадне. Сад ю опали по други пут, но са жалостними послѣдицама.

Цѣв гвоздена, набиена пушчаним прахом, да пръска, разпукне се на стотине комадах, кои су се на све стране разпрштали и ужасни призор произвели, него када се у бою разпрсти бомба са картачи. Када се е свѣт у ужасу уступио и натраг повуко, видило се е, гдѣ лежи до двадесет тѣлеса коє мртвих коє ранѣних, и за час потекле су Єлачићевим тргом читаве млаке людске крви. Настала е обща забуна. Сваки тражи и нариче за своим незнаући, да ли му е жив. Са свим тим могла е бити та велика несрећа іош грозния, пошто е експлосия била тако жестока, да су комаде ливена гвожђа налазили далеко у Илици, Петриньской улици и на новом тргу. На самом пако Єлачићеву тргу оштећене су многе

куће, а поједини комади ранили су кроз прозор чак и у другом кату до неке особе.

На мѣсту остаде по досаданѣм извѣшћу градскога физика шест мртвих: Хаслингер, бивши писар код земаљске аркиве, Поповић, ђак из III разреда, један войник, један сапунар (веле да се зове Фердо Борковић), један тесар и један кучебер.

Тешко ранѣних ест по истом извѣшћу досад осам познато, и то:

I. Код браће милосрдника у болници:

1. Клинчић Андраш, градски пандур са размрштеном кошћу слѣпога ока.

2. Биљак Мирко, кроячки детић, са раздроблѣном руком и мишицом.

3. Словенц Матия, кипорезац са размрсканом горњом кошћу од ноге.

4. Мургић Мио, браварски калфа са разнешеном руком.

5. Петровић Регина, служавка с ампутираном ногом.

6. Урбанчић Антония, служавка са ранѣним бедром.

II. У войничкой болници:

1. Штиглиц, син капетана Штиглица, с ампутираном ногом.

2. Један войник полакше ранѣн на руци.

Осим тога е осреднѣ ранѣн ђак Паулин Франьо и лежи у кући Антолковићевой.

Надалѣ е мало озлеђено дѣте г. одвѣтника Дутковића, а контузиониран е чиновник г. Кениг.

Колико имаде коегдѣ по Загребу тежко и слабо ранѣних, неможе се за сада казати; што будемо сазнали, приявити ћемо будући пут.

Да буде іош веће несреће, прошла су исти мах, кад се е цѣв разпукнула, тешка тарна кола, а коњи су се поплашили и погазили возника и других, те е и овдѣ остало ранѣних.

Нестретни е Ламбергер с мѣста у затвор одведен.

Поведена е истрага против кривцем; успѣх нѣзин саобшти ћемо.

Приобштењо нам извѣшће ние подпуно, ер се већ сада знаде, да има до 9 мртвих, а преко четрдесет ранѣних. У граду завладала е свеобшта огорченост.

Пресвѣтли г. дворски савѣтник пл. Мерзляк бавио се е до 1 сат послѣ полноћи на лицу мѣста, давајући лично потребите наредбе, а іош затим, свративши у градску кућу, наложио е и овдѣ, да се спреме сходне мѣре.

Слуиньска регимента изабрала е своє заступнике за идући хрватски сабор и ти су: полковник Гедеон Заставниковић, маіор Иван Трнски, капетан Станко Расић и поднаручник Михаило Гргурић.

Аустрия.

„Фатерланд“ явља као извѣстно, да ће се шири царевински савет 15 (3) юлия о. г. свршити. Дотле мораю се осим буџета іошт важни предлози о желѣзницама, нарочито о Кашавско-Одербургской рѣшити.

По свршетку ширег царевинског савета, одма ће се ужи сазвати, и то само на кратко време, ербо ће ужи савет за решенѣ предлога комисие на форму порезке изабрати, и ове за сталне прогласити.

Русия.

Из Петрограда пишу, да е спровод покойног великог кнеза престолонаслѣдника 6 юн. свршен. Све куће, покрай кои е овай жалостни поход од места гди е лађа стала па до петро-павловске цркве пролазио, биле су у црно обвијене. Бродови на Нева имали су жалостне боє; спроводу присуствовале су и депутаціє свию изван главне вароши стануюћи войнички оделеня, коих е начелник покойни царевић био. Митрополит са Петроградским свештенством прими мртво тѣло и полиега, међутим помоли се и войска и цео свуплѣни народ Богу. Сандук е цар са членовима царске породице, страним принцевима (престолонаслѣдник Дански и принц Албрехт пруски) и своим ађутантима на мртвачка кола изнео, и у катедралной цркви на спремлѣна катафалк поставио. По свршеной богомольи у цркви цар се поврати у свою зимну палату. Царица ние могла овом тужином спроводу због слабости присуствовати.

Француска.

Цар Наполеон приспео е у суботу око 6 сати у вече у Тилѣрие; њега е царица са сином у Фонте неблу чекала. Много се становничство стекло да цара дочека; куће су биле украшене.

За умложенѣ мексиканске експедиціє чини се да е све приуготовлѣно. У Брест стигла е наредба, да се една фрегата 5 линейни и пет превозни бродова наоружаю. Говори се, да ће оне у Алгир одиловити, да од туда 30.000 войске у Француску превезу. У Шербургу оружа се „Вили“, али се незна, куд е одређена; іошт е наређено, да се спреманѣ друга три превозна брода ускори; по свой прилици биће и войска и бродови за мексиканску одређени.

„Патри“ явља, да е 12 юн. министарски савет, и тайна сѣдница савета у саучастию царице обржаван.

Енглеска.

Из Лондона пишу, да скоро сви енглески листови желе, да се Угарска са Аустриом изравна, осим неколико радикални недельни листова и „Авертизера“.

— О будућем понашаню спрам ратни бродова конфедероваца пише Лорд Русл Лорду комесару адмиралитета слѣдеће:

„Неутрални народи мораю грађански рат у сѣверной Америци као докончан сматрати. Као потребно слѣдство овог признаня од стране влада Н. Вел. есте, да све власти у свима пристаништама и водама Н. Вел. како у обиму сѣдинѣне кралѣвине тако и изван ове забране, да ратни бродови, кое под заставом конфедероваца плове, у ова пристаништа, заклоне и воде улазити несмею.“

— Е.глеског преми-министара Лорда Палмерстона оставля и снага мишленя тако, да га из резиденциє на полѣ изнети мораю. Телеграфске вѣсти из Лондона являю, да се станѣ нѣгово на болѣ окренуло ние, и да се плаше, да ће се ово тешко кадгод поправити.

Америка.

„П. Л.“ явля из Ню-Іорка, да е тужба основано против Дависа и Брекенридге ради велеиздајства подигнута, почем су обоица юлия месеца н. г. вероломно у колумбию продрли, да тамо владу оборе, укрепленя поруше и знатни брой войника побию или изране, и то ђенерал Брекенридге лично, а Давис као заповедник. — Глас, да е Девис окован, владини органи нити су потврдили, нити опорекли. — Клемент Клай ние ухваћен, него се сам предао, пошто е ђенералу Вилсону писмено саобштио, да се он предати жели, да сотим свою невиност докаже, да он ни ским у договору био ние, да се председник убие, нити е кога на то наговарао. Нѣгова супруга прати га у Макон, куд е на предаю ђенералу Вилсону отишао, и будући е за нѣгову главу 100,000 Долара расписано, то се ова шалећи пред унионским официрима изяснила, да ће ову награду потражити, што е свога мужа ухватила.

Брзоявне вѣсти являю, да е Іонсон Амнестию прокламирао, од кое су пак исключени виши чиновници, гувернери, официри вишег сана, као полковник и морнарски Лайтнанг и побуњеници кои више и од 20.000 долара иметка имаю. Кирби Смит предао се. Цела југовачка войска с оне стране Мисисипа предала се.

Вѣсти из Ню Іорка од 15 (27) мая являю, да се процес над поглавицама устанка ради велеиздајства у Вашингтону започео. Судба Дависа тешко ће се ублажити, ако се и недокаже, да е у убиству Линкуна судѣловао. Против нѣга има ясни доказа, да е у разбойничком походу у С. Албан, у палажу у Ню-Іорку и другим многим злочиняма участвовао. Говори се, да се Давис жестоко опирао, кад су му лисице, кое су ланцем од 3 стопе дугачким скопчане, на руке метути хтели; он е молио, да га пре убию, нежели да му ту срамоту нанесу. Покрай свега тог оборе га на землю и дотле су га на леђи повалѣног држали, док ковач један гвожђе уковао ние. —

Међу стварима Єферсона Дависа нашло се 8000 долара у злату; већина нѣгових сандука іошт е затворено; кринолина, сукня, хаљина, шешир, у коима е Давис ухваћен изложиће се у корист ранѣни войника.

Гувернер од Тенесса Харис ухваћен е; код нѣга се нашло 600.000 долара државних новаца; ухваћен е такођер и гувернер сѣверне Каролине, Ванце кои е у тврђаву Монрое однешен.

Изселенѣ у Мексиканску једнако трае, и мисли се да ће се ово под есен іошт у већой мери предузети, док одпуштени войници своє домаће ствари уреде. Ју-ристе су одвећ дѣлателни, и сваки се дан све више умложаваю.

Полковник Халер, кои е изселѣнике за Мексиканску врбовао, ухапшен е у Ню-Іорку, из подозреня да е у убиству Линкуна участвовао.

Ђенерал Шеридан на путу свом у западне стране, да найболѣ коњаничке регименте за Тексас изабере, приспеће кроз кои дан у Тексас.

Ђенерала Кирба Смита, заповедника войске конфедероваца у Тексасу убио е један маіор нѣгове войске Мак Кее због тога, што се с њиме ради неке шпекулаціє с вуном посвађао. — Против войске конфедероваца у Таксису найстрожиє су мере употреблѣне, ако се одма не преда, а тако исто и против становничства ако буде ову на упорство подстицало.

НАЙНОВИЄ.

Загреб 31. мая. У граници хрватской изабрани су за будући сабор ови: У другой банской регименти подполковник *Долошчак*, капетан *Илиашевић*, надпоручик *Верешанин* и приводник (фирер) *Секулић*; у вараждинско-ђурђевачкой регементи: полковник *Дошен*, капетан *Сашић* обштински начелник *Янчарић* и угоститель *Андрия Коларић*.

Берлин 1. юния У сѣдници посл. дома рекао е г. Бисмарк, да би добро било, кад би войводства Пруской припала, али ово могло би се само земаљским заступничствои постићи, кое има право, средства за то одобрити. Ако сгоенѣ не би се баш остварити могло, то би се Пруска од туда користити могла, што би имала право споенѣ закгевати. Кад би се Пруской правична потраживаня одрекла, то би она овлашћена била, у овом іошт и далѣ ићи.

Ню-Іорк 22. мая. Многобройна експедиция одправлѣна е у Тексас. Наредба за прегледанѣ путни листова укинута е. Давис е премештен у Вашингтон. Ђенерал Шерман приспео е у Ню-Іорк. У опроштаю своме од войника опоменуо е ово, да се од необични експедиция чуваю, и позвао их е, да се мирном заниманю поврате.

ТРГОВИНА.

БЕЧ 29 мая. Прошле недѣлѣ прометутое до 20000 мерова ране, и то банатске чисте робе 88 и по ф. т. у Ђуру на месту по 3 фор. 65 нов. бачке 86 и по ф. т. по 3 фор. 20 нов. кокуруз банатски по 2 фор. 45 нов. зоб мађарска 50—51 ф. т. по 1 фор. 53 нов. до 1 фор. 56 нов.

ПЕШТА 31. мая. Покрай свега тога, што се ради дуготрайне суме доброй жетви надати неможе, ипак е трговина с раном нешто застала, ербо цена ране у страним земљама због поспѣшног времена яко пада. Цена ране ова е: чистина 85—86 ф. т. 3 фор. 10 нов. 3 ф. 20 нов. 87—88 ф. т. 3 фор. 35 нов. 3 фор. 45 нов. 88—89 ф. т. 3 фор. 55 нов. 3 фор. 60 нов. Наполица 78—80 ф. т. 2 фор. 10 нов. 2 фор. 15 нов. Єчам за пиваре 2 фор. 25 нов. до 2 фор. 45 нов. за рану 1 ф. 45 нов. до 1 фор. 60 нов. Зоб 1 фор. 35 нов. до 1 ф. 40 нов. Кокуруз банатски прве сорте 2 фор. 10 нов. до 2 фор. 15 нов. среднѣ сорте 1 фор. 80 нов. до 1 фор. 90 нов. Проя 1 фор. 75 нов. до 1 фор. 90 нов. Репаца 6 фор. 25 нов. до 6 фор. 50 нов.

ПОЖУН. 31. мая. Цена ране прошле недѣлѣ почела е падати; чистина продавала се по 2 фор. 50 до 3 ф. 73 н. Наполица по 2 ф. 10 до 2 ф. 45 нов. Єчам по 1 ф 30 н. до 2 фор. 30 нов. Зоб по 1 фор. 45 до 1 ф. 75 нов. кокуруз по 1 ф. 78 до 2 ф. 25. н.

ДЕБРЕЦИН 30 мая због изобилне кише рана е ове недѣлѣ спрам пређашнѣ цене у 10 до 15 н. по мерову пала.

СЕГЕДИН 30 мая. Овде и у околини падало е доста кише, тако, да се усеви како зимни тако и летњи здраво подигли. Искусни економи говоре, да ће чистина найвише плода донети; кокурузи стое добро, и код поспѣшног времена можемо се найбольой берби надати. Сађенѣ дувана брзо напредуе, и продуценти су засад са станѣм овога задовольни. Трговина с раном са свим е малаксала, и цена е здраво пала, ер мало купаца има.

Бечка берза од 4. юния

Сребро — — — — — — — —	107. —
Дукати — — — — — — — —	5. 16

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 10. юния рим.	45.	30.	49.	57.	52.
Будимска од 14. юния римск.	68.	86.	71.	64.	24.

Станѣ воде.

Дунав. Н. Сад 29. мая. 9 стопа 3½ пал. Опада.

ОГЛАСИ.

Духовне беседе.

Због неких непредвиђених препона нису могле изићи с концем мая, али ће зацело изићи до края юния, ер е књига већ у штампи.

Андрия Монашевић
свештеник.

ЦИРКУС

Адолф Паризин У друштву са г. **Петром Касино** првим талиянским гимнастикером тако названим **„воздушни Човек“** дае поштованой публици на знанѣ, да ће при повратку свом у Пешту овде у Новом Саду на пијаци само **шест представляня** у већой умѣтности ајшеня, обучаваню коня и гимнастики давати.

Прво представлянѣ биће у суботу 29 мая, почетак е свагда у 8 сати у вече.

Alle Gattungen

Feuer-Spritzen,

Gartenspritzen, Feuerlöschrequisiten, Hausbrunnen, Saug-, Druck-, Wein-, Bier- Schafwasch-, Wiesenbewässerungs- und Mistjauchpumpen, Weinpressen, Weintraubenquetschen, Eisendrehbänke, Decimal- und Centimalwaagen,

sind vorräthig in der Maschinenfabrik von

J. B. HOFFMANN.

Tabakgasse Nr. 11 in Pest,

welche seit 15 Jahren Feuerspritzen, Pumpwerke und Decimalwaagen erzeugt, solche auch bei den Ausstellungen mit den großen silbernen Medaillen beehrt wurden.

Preise der Sprtizen bis 3 Eimer, Handkarren,

Eimer Inhalt	0	1	2	3
Preise in fl. ö. W.	25	60	80	150

Von 6 bis 12 Eimer 2 Wagenspritze.

Eimer Inhalt	6	8	10	12
Preise in fl. ö. W.	450	500	800	1000

Preise der gesetzlichen und sehr soliden Decimalwaagen.

Kraft in Zentner	1|2	1	2	3	5	8	10	15	25	40
Ohne Gewicht fl. ö. W.	14	16	18	21	25	30	37	46	60	70
Mit Gewicht fl. ö. W.	15	18	21	25	32	40	48	60	86	122

Preise der Hausbrunnen aus Gußeisen gewöhnlicher Art

Brunnentiefe in Klaftern	1	2	3	4	5	6
p. kompletten Brunnen fl. ö. W.	55	65	75	85	95	105.

Ausführliche Preiskourante mit Abbildungen sind im „Képes Naptár“ und im „Pester Lloyd-Kalender“ zu finden und werden auf Verlangen auch eingesendet (17—33—8.)

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брзотиском Игнята Фукса у Новоме Саду.